

॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ यात्वागत्वा ॥ १६ ॥ तपात्ययेवर्षासु महावलंमहावनं दंत्यादिरयंशब्दः देवावैवलेगाः पर्यपश्यन्नितिवनेवलशब्दप्रयोगदर्शनात् ॥ १७ ॥ १८ ॥ करेणुः हस्तिनी ॥ १९ ॥ भोगवती सरस्वतीनदी ॥ २० ॥ २१ ॥ चारणाः देवगायनाः सिद्धाः महर्षयः ॥ २२ ॥ २३ ॥ महाद्रुमः कदंबः ॥ २४ ॥ २५ ॥ लतावतानावनतः बल्लीतंतुभिरावृततयाजः ॥ २६ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावा युधिष्ठिर उवाच ममाप्येतन्मतं पार्थ त्वया यत्समुदाहृतं ॥ गच्छामः पुण्यविख्यातं महद्वैतवनं सरः ॥ १२ ॥ वैशंपायन उवाच ततस्ते प्रययुः सर्वे पांडवा धर्मचारिणः ॥ ब्राह्मणैर्बहुभिः सार्धं पुण्यं द्वैतवनं सरः ॥ १३ ॥ ब्राह्मणाः साग्निहोत्राश्च तथैव च निरग्नयः ॥ स्वाध्यायिनो भिक्षवश्च तथैव वनवासिनः ॥ १४ ॥ बहवो ब्राह्मणास्तत्र परिवव्रुर्युधिष्ठिरं ॥ तपःसिद्धामहात्मानः शतशः संशितव्रताः ॥ १५ ॥ ते यात्वा पांडवास्तत्र ब्राह्मणैर्बहुभिः सह ॥ पुण्यं द्वैतवनं रम्यं विविशुर्भरतर्षभाः ॥ १६ ॥ तत्सालतालाघमधूकनीपकदंबसर्जार्जुनकर्णिकारैः ॥ तपात्यये पुष्पधरैरुपेतं महावलं राष्ट्रपतिर्ददर्श ॥ १७ ॥ महाद्रुमाणां शिखरेषु तस्थुर्मनोरमां वाच मुदीरयंतः ॥ मयूरदात्यूहचकोरसंघास्तस्मिन्वने बर्हिणकोकिलाश्च ॥ १८ ॥ करेणुयूथैः सह यूथपानां मदोत्कटानामचलप्रभाणां ॥ महान्तियूथानि महाद्विपा नांतस्मिन्वने राष्ट्रपतिर्ददर्श ॥ १९ ॥ मनोरमां भोगवतीमुपेत्य पूतात्मनां चीरजटाधराणां ॥ तस्मिन्वने धर्मभृतां निवासे ददर्श सिद्धर्षिगणाननेकान् ॥ २० ॥ ततः सयानादवरुद्धराजा सभ्रातृकः सजनः काननंतत् ॥ विवेश धर्मात्मवतां वरिष्ठस्त्रिविष्टपं शक्र इवामितौजाः ॥ २१ ॥ तं सत्यसंधं सहिताभिपेतुर्दिदृक्षवश्चा रणसिद्धसंघाः ॥ वनौकसश्चापिनरेंद्रसिंहं मनस्विनं तं परिवार्य तस्थुः ॥ २२ ॥ स तत्र सिद्धानभिवाद्य सर्वान् प्रत्यर्चितो राजवदेव वच्च ॥ विवेश सर्वैः सहितो द्वि जाग्र्यैः कृतांजलिर्धर्मभृतां वरिष्ठः ॥ २३ ॥ स पुण्यशीलः पितृवन्महात्मा तपस्विभिर्धर्मपरैरुपेत्य ॥ प्रत्यर्चितः पुष्पधरस्य मूले महाद्रुमस्योपविवेश राजा ॥ २४ ॥ भीमश्च कृष्णाच धनंजयश्च यमौ च ते चानुचरानरेंद्रं ॥ विमुच्यवाहानवशाश्च सर्वे तत्रोपतस्थुर्भरतप्रबर्हाः ॥ २५ ॥ लतावतानावनतः स पांडवैर्महाद्रुमः पंचभिरेव धन्विभिः ॥ बभौ निवासोपगतैर्महात्मभिर्महागिरिर्वारणयूथपैरिव ॥ २६ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि अर्जुनाभिगमनपर्वणि द्वैतवनप्रवेशोचतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ ॥ २५ ॥ वैशंपायन उवाच तत्काननं प्राप्य नरेंद्रपुत्राः सुखोचितावासमुपेत्य रुद्धं ॥ विजडुरिंद्रप्रतिमाः शिवेषु सरस्वतीशालवनेषु तेषु ॥ १ ॥ दीपे चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ ॥ २५ ॥ ॥ २६ ॥ तत्काननमित्याद्यध्यायद्वयेन वृद्धतमाभ्यां मार्कण्डेयदाल्भ्याभ्यां धर्मस्यात्यागो ब्राह्मणजक्तिश्च कर्तव्येऽप्युच्यते तत्कारणमिति पाठे तत्वनं कारणं चिकीर्षि षाहेतुः रुद्धं वनवाससंकटं ॥ १ ॥